

ข้อมูลท้องถิ่น

1991/9

รายงานผลการดำเนินงานโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

โครงการสำรวจและศึกษาภูมิปัญญาด้านสิ่งทอในเขตลุ่มน้ำโขง ของชาวภูไท
จังหวัดมุกดาหาร ประเทศไทยและชาวภูไท-มะกอก แขวงสะหวันเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ได้รับจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2554

บทคัดย่อ

ผู้ดำเนินการ: ดร.สิทธิชัย สมานชาติ

สถาบัน: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาด้านสิ่งทอ กลุ่มน้ำโขง ชาวภูไท ชาวมะกอง

โครงการสำรวจและศึกษาภูมิปัญญาด้านสิ่งทอในเขตลุ่มน้ำโขงของชาวภูไท จังหวัดมุกดาหาร ประเทศไทย และชาวภูไท-มะกอง แขวงสะหวันเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านสิ่งทอในเขตลุ่มน้ำโขง เพื่อการสืบสานวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชุมชนในเขตลุ่มน้ำโขง โดยมีกระบวนการที่รวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านสิ่งทอและมีการเผยแพร่กิจกรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้และรักษาไว้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลก

ในการดำเนินการได้ใช้หลักการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การศึกษาวิจัยทางศิลปะสิ่งทอและหลักการเก็บข้อมูลเชิงมานุษยวิทยา โดยสามารถรวบรวมข้อมูลสิ่งทอของชาวภูไทได้ 6 ชนิดคือ ผ้าขี้ทิว ผ้าขี้มัดหมี่ ผ้าแพรวาขิด ผ้าตุ้ม ผ้าเขิน ผ้าไสร่ง และข้อมูลสิ่งทอของชาวมะกอง 3 ชนิดคือ ผ้าขี้นจก ผ้าขี้นมุก ผ้าขี้นหมี่

โครงการนั้นนอกจากจะเป็นการศึกษาวิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นการบูรณาการกับการสร้างฐานข้อมูลในการเรียนการสอนของแขนงวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่นเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอของท้องถิ่นต่อไปในอนาคตอีกด้วย ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติการลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาด้านสิ่งทอ ทั้งของชาวภูไท ในจังหวัดมุกดาหาร และของชาวภูไทและชาวมะกองใน สปป.ลาว นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการการจัดนิทรรศการเข้ากับโครงการสัมมนานานาชาติ และมีผู้เข้าชมนิทรรศการเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ	2
1.4 ผู้ดำเนินการโครงการ	2
1.5 ทฤษฎี สมมติฐาน และหรือกรอบแนวความคิดของการทำโครงการ	2
1.6 วิธีการดำเนินโครงการและสถานที่ทำการเก็บข้อมูล	3
1.7 แผนงานการดำเนินโครงการ	4
1.8 ขอบเขตของการดำเนินโครงการ	5
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมา	
2.1 ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดมุกดาหาร	6
2.2 ข้อมูลพื้นฐาน แขวงสะหวันเขต สปป.ลาว	10
2.3 ประวัติความเป็นมาของชาวภูไท จังหวัดมุกดาหารและ สปป.ลาว	12
2.4 ประวัติชาวมะกอก แขวงสะหวันเขต สปป.ลาว	20
บทที่ 3 กระบวนการผลิตและอุปกรณ์การทอผ้า	
3.1 เส้นใยและสีย้อม	27
3.2 เครื่องทอผ้าและอุปกรณ์	34
3.3 เทคนิคการทอผ้า	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การออกแบบลวดลายและสีเส้นผ้าทอของชาวภูไทและชาวมะกอก	
4.1 ลวดลายและสีเส้นผ้าทอของชาวภูไท	54
4.2 ลวดลายและสีเส้นผ้าทอของชาวมะกอก	60
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
5.1 ความสอดคล้องกับมาตรการ	67
5.2 ความสอดคล้องกับนโยบาย	67
5.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	67
5.4 ตัวบ่งชี้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	74